

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ & ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΕΔΡΑ: Πλατεία Βικτωρίας 7, Αθήνα 10434 ☎010 88 14 922 ☎ 010 88 15 393 ✉info@omed.gr
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Πολυτεχνείου 21, Θεσσαλονίκη 54626 ☎ 0310 517 128 ☎ 0310 517 119

Αθήνα, 9 Νοεμβρίου 2004

Αρ. Πρωτ.: 2289

Προς:

1. **Ομοσπονδία Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδος (ΟΙΥΕ)**, Ψαρών 2, Πλατεία Καραϊσκάκη, 104 37 Αθήνα
2. **Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ)**, Μητροπόλεως 52, 105 63 Αθήνα
3. **Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ)**, Καποδιστρίου 24, 106 82 Αθήνα
4. **Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Σούπερ Μάρκετ Ελλάδος**, Αδριανού 7, 154 51 Νέο Ψυχικό
5. **Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Λιανικής Πωλήσεως Ελλάδος**, Αδριανού 7, 154 51 Νέο Ψυχικό

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

51/2004

*"Για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων
στις εμπορικές επιχειρήσεις όλης της χώρας"*

Διαιτητής : Βασιλική ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

1. Με την υπ' αρ. πρωτ. 064Δ/15-10-2004 αίτησή της, η Ομοσπονδία Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδος (ΟΙΥΕ), νόμιμα εκπροσωπούμενη, ζήτησε την παροχή υπηρεσιών Διαιτησίας, επειδή αποδέχθηκε την υπ' αριθ. πρωτ. 2048/7-10-2004 Πρόταση Μεσολάβησης, η οποία απορρίφθηκε από τους ενεχόμενους στην παρούσα εργοδοτικούς φορείς (ΣΕΛΠΕ, ΣΕΣΜΕ, ΕΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ), ώστε να υπάρξει και για το έτος 2004 συλλογική ρύθμιση εργασίας για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις εμπορικές επιχειρήσεις όλης της χώρας.
2. Σύμφωνα με τα οριζόμενα από το άρθρο 16 του ν. 1876/90 και από τον Κανονισμό Καταστάσεως Μεσολαβητών – Διαιτητών, στις 25-10-2004 η **Βασιλική ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ** επιλέχθηκε με κλήρωση, που έγινε ενώπιον των παρισταμένων

και νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων των μερών Διαιτητής, για να επιλύσω την ανωτέρω συλλογική διαφορά εργασίας.

3. Την 1^η-11-2004 ανέλαβα τα καθήκοντά μου. Για να εξετάσω τις εκατέρωθεν απόψεις και να καταλήξω στην Απόφασή μου, κάλεσα εγγράφως όλα τα ενεχόμενα μέρη σε κοινή συνάντηση Διαιτησίας, στις 2-11-2004.

4. Στις 2-11-2004 πραγματοποιήθηκε η κοινή συνάντηση Διαιτησίας, στην οποία προσήλθαν οι νόμιμα εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι της εργατικής πλευράς (ΟΙΥΕ), από δε την εργοδοτική πλευρά οι νόμιμα εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι όλων των εργοδοτικών φορέων ΣΕΣΜΕ, ΣΕΛΠΕ, ΕΣΕΕ και ΓΣΕΒΕΕ.

5. Οι παρόντες στην κοινή συνάντηση της 2-11-2004 εκπρόσωποι των μερών, εξέθεσαν τις απόψεις και τα επιχειρήματά τους για την υπό κρίση συλλογική διαφορά, προκειμένου να σταθμίσω κατάλληλα όλα τα δεδομένα και να διαμορφώσω την Απόφασή μου, σύμφωνα με το Νόμο.

ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, ΑΦΟΥ:

- **ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΑ** την αποτυχία των απευθείας διαπραγματεύσεων και της Μεσολάβησης για την κατάρτιση εθνικής κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 13, 14 και 15 του ν. 1876/90,

- **ΜΕΛΕΤΗΣΑ** όλα τα πορίσματα, έγγραφα, εξουσιοδοτήσεις, στοιχεία και πρακτικά που συγκεντρώθηκαν -και περιέχονται στους οικείους φακέλους- κατά το στάδιο της Μεσολάβησης και της Διαιτησίας και

- **ΕΛΑΒΑ ΥΠ' ΟΨΙΝ τα ακόλουθα :**

α. Την από 23-12-2003 Καταγγελία από την ΟΙΥΕ της από 19-7-2002 προηγούμενης ρύθμισης (διετούς εθνικής κλαδικής ΣΣΕ, Π.Κ. 97/30-7-2002) και ταυτόχρονα την πρόσκλησή της στους ενεχόμενους στην παρούσα εργοδοτικούς φορείς για διαπραγματεύσεις της νέας κλαδικής ΣΣΕ έτους 2004. Στο έγγραφο αυτό περιλαμβάνονται οι διεκδικήσεις της εργατικής πλευράς, με τη μορφή σχεδίου ΣΣΕ, καθώς και συνοπτική – συνολική οικονομική τους τεκμηρίωση, στη βάση των γενικών οικονομικών εξελίξεων στην Ελλάδα, προβλέψεων για τις εξελίξεις βασικών οικονομικών μεγεθών έτους 2004, καθώς και συνοπτικά δεδομένα για την κερδοφορία και τις επιδόσεις του εμπορίου, με βάση στοιχεία ΑΕ και ΕΠΕ και των μεγαλύτερων επιχ/σεων του κλάδου κατά το έτος 2002.

β. Την υπ' αριθ. 20/14-1-2004 αίτηση της ΟΙΥΕ προς τον Ο.ΜΕ.Δ, για παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης, η οποία κοινοποιήθηκε νόμιμα στις εργοδοτικές οργανώσεις και στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Επίσης, το

με αρ. πρωτ. 62/15-1-2004 έγγραφό της ΟΙΥΕ, με το οποίο ζητεί αναβολή έναρξης της Μεσολάβησης και το με αρ. πρωτ. 1579/21-7-2004 έγγραφό της, με το οποίο ζητεί ενεργοποίηση της διαδικασίας της Μεσολάβησης, επειδή δεν κατέληξαν οι απευθείας διαπραγματεύσεις της με την εργοδοτική πλευρά.

γ. Την προηγούμενη ρύθμιση (την από 19-7-2002 ΣΣΕ, διετούς διάρκειας), πίνακες μισθολογικών δεδομένων αυτής, καθώς και τις προηγούμενες όμοιες συλλογικές ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους στις εμπορικές επιχειρήσεις όλης της χώρας.

δ. Την τελική εξέλιξη του πληθωρισμού σε μέσα επίπεδα για το έτος 2003 και τις διαθέσιμες εκτιμήσεις για την εξέλιξή του σε μέσα επίπεδα το έτος 2004.

ε. Τις αυξήσεις και τις γενικότερες ρυθμίσεις της ΕΓΣΣΕ για τα έτη 2004-2005, οι οποίες αφορούν ειδικώς στα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων ανειδίκευτων εργατών και υπαλλήλων σε όλη τη χώρα. Βάσει της ΕΓΣΣΕ προβλέπονται για το έτος 2004 αύξηση 4% από την 1.1.2004 και επιπλέον αύξηση 2% από την 1.9.2004. Οι επιπλέον αυξήσεις των 8 ευρώ το μήνα (+1,35%) και 8,5 ευρώ το μήνα (+1,57%) από την 1.9.2004, αφορούν ειδικά στους πρωτοδιοριζόμενους ανειδίκευτους εργάτες και υπαλλήλους αντίστοιχα.

στ. Τα υλικά του φακέλου της Μεσολάβησης με αρ. πρωτ. 20/14-1-2004, τα πρακτικά, έγγραφα και θέσεις των μερών που περιέχονται σε αυτόν.

ζ. Το με αρ. πρωτ. 1986/28-9-2004 Υπόμνημα-κοινή Πρόταση των εκπροσώπων ΕΣΕΕ-ΣΕΛΠΕ-ΣΕΣΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ προς το Μεσολαβητή κ. Ζησιμόπουλο και τα επιχειρήματα που περιλαμβάνονται σε αυτό σχετικά με τα προβλήματα του κλάδου, το υψηλό μη μισθολογικό κόστος, την πτώση του τζίρου κατά την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων (έρευνα ΕΣΕΕ), τη σημασία των ΜΜΕ στον κλάδο και, εν κατακλείδι, την κοινή πρόταση των εν λόγω εργοδοτικών οργανώσεων για σύναψη διετούς κλαδικής ΣΣΕ, με τους όρους που προτείνονται στο υπ' όψιν έγγραφο.

η. Την τελική πρόταση των ως άνω εργοδοτικών φορέων, όπως αυτή καταγράφηκε στο από 29-9-2004 Πρακτικό Μεσολάβησης, με προϋπόθεση τη σύναψη διετούς ΣΣΕ, η οποία περιελάμβανε:

- Χορήγηση αυξήσεων 4% από 1-1-2004 και επιπλέον 2,3% από 1-9-2004 για το έτος 2004, για δε το έτος 2005, αυξήσεις 2,3% από 1-1-2005 και επιπλέον 3,5% από 1-9-2005.
- Εφαρμογή ομοιοεπαγγελματικής ΣΣΕ για λογιστές (σ.σ. ως προς το επίδομα Ισολογισμού- αναπροσαρμογή στο 70%)
- Αύξηση επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας για τους καθαριστές-στριες από 5% σε 6% και χορήγηση επιδόματος στους εργαζόμενους στους θαλάμους

κρεάτων για μια (1) τουλάχιστον ώρα ανά βάρδια, σύμφωνα με τα ισχύοντα στην ομοιοεπαγγελματική ΣΣΕ των πωλητών κρεάτων.

θ. Την με αριθ. πρωτ. ΟΜΕΔ 2048/7-10-2004 Πρόταση Μεσολάβησης του Μεσολαβητή κ. Αγγελου Ζησιμόπουλου, το σκεπτικό και τις προτεινόμενες σε αυτήν διατάξεις για τη νέα εθνική κλαδική ΣΣΕ εργαζομένων στις εμπορικές επιχειρήσεις έτους 2004, ήτοι χορήγηση αυξήσεων 4% από 1-1-2004 και επιπλέον 2,8% από 1-7-2004, καθώς και αύξηση επιδόματος Ισολογισμού λογιστών και βοηθών λογιστών, χορήγηση επιδόματος ειδικών συνθηκών στους πωλητές κρέατος (με βάση τα ισχύοντα σε αντίστοιχες ομοιοεπαγγελματικές ρυθμίσεις), καθώς και αύξηση του επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας καθαριστριών από 5% σε 6%.

ι. Τις σχετικές με τα ως άνω προτεινόμενα διατάξεις:

- **της από 26-7-2004 ΣΣΕ** λογιστών και βοηθών λογιστών όλης της χώρας (Π.Κ. 100/5-8-2004) και ειδικά το άρθρο 4 αυτής, σύμφωνα με το οποίο το επίδομα Ισολογισμού ορίζεται, από την 1-1-2004, σε ποσοστό 70% και υπολογίζεται στο σύνολο των νομίμων αποδοχών που δικαιούται ο μισθωτός.

- **της από 20-7-2004 διετούς ΣΣΕ** εργαζομένων στα καταστήματα πώλησης προϊόντων κρέατος κάθε είδους όλης της χώρας (Π.Κ. 70/26-7-2004), ειδικά δε το άρθρο 3 αυτής, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται χορήγηση επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας ποσοστού 10%, υπολογιζόμενο και στα επιδόματα γάμου και ταμιακών λαθών (εφόσον τα δικαιούται ο εργαζόμενος). Ωστόσο, λόγω διαφορετικής διάρθρωσης και εξέλιξης του μισθολογίου τους, οι βασικοί μισθοί των ως άνω εργαζομένων συστηματικά κινούνταν στο παρελθόν σε επίπεδα 20% χαμηλότερα των Β.Μ. των πωλητών της παρούσας, ενώ ήδη για το έτος 2004 (από την 1-9-2004), βρίσκονται σε επίπεδα τουλάχιστον κατά 22% χαμηλότερα των βασικών μισθών που ήδη ίσχυαν για τους πωλητές εμπορικών επιχειρήσεων στις 31.12.2003. Οι νόμιμες αποδοχές των πωλητών των δύο ρυθμίσεων δεν είναι ευθέως συγκρίσιμες, ώστε να μπορεί να μεταφερθεί αυτούσια, δηλαδή με τους αυτούς όρους, προϋποθέσεις και ποσοστά, η ρύθμιση του άρθρου 3 παρ. γ. της από 20-7-2004 διετούς ΣΣΕ και στους υπαγόμενους στην παρούσα μισθωτούς-πωλητές κρεάτων εμπορικών επιχειρήσεων.

Η επιλεκτική σύγκριση μεμονωμένων επιδομάτων άλλων ΣΣΕ και το συνακόλουθο αίτημα αυτούσιας μεταφοράς τους σε εργαζόμενους με ουσιαδώς διαφορετικά μισθολόγια δεν είναι θεμιτή, ούτε μεθοδολογικά αποδεκτή. Τούτο, βεβαίως, δεν αναιρεί το βάσιμο του αιτήματος της ΟΙΥΕ για χορήγηση επιδόματος ειδικών συνθηκών στους πωλητές κρεάτων που όντως απασχολούνται υπό ειδικές συνθήκες, εξηγεί όμως γιατί - ορθώς κατά τη γνώμη μου- ο Μεσολαβητής δεν υιοθέτησε στην Πρότασή του αυτούσια τη

διάταξη του άρθρου 3 της υπ' όψιν ΣΣΕ για το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας/ειδικών συνθηκών των πωλητών κρεάτων.

ια. Τις θέσεις των μερών, όπως αυτές αναπτύχθηκαν στη συνάντηση της 2-11-2004 και καταγράφηκαν συνοπτικά στο οικείο Πρακτικό Διαιτησίας.

Ειδικότερα, οι εκπρόσωποι της **εργατικής πλευράς** (ΟΙΥΕ) υποστήριξαν ότι:

- Τα αιτήματά τους είναι εύλογα και νόμιμα
- Νομίμως προσέφυγαν στη Διαιτησία αφού αποδέχθηκαν, ως ύστατη συμβιβαστική λύση, την Πρόταση του Μεσολαβητή, μόνον για να υπογραφεί ΣΣΕ.
- Οι τελικές τους θέσεις είναι ότι αποδέχονται τις θεσμικές προτάσεις του Μεσολαβητή, προσθέτοντας (σε αυτές) τη διεκδίκηση του επιδόματος παιδιού από το 2^ο παιδί
- Σε σχέση με το οικονομικό μέρος των διεκδικήσεων, ζητούν 4% από 1-1-2004 και 3% από 1-7-2004, με αναδρομικότητα από 1-1-2004
- Δεν αποδέχονται διετή ρύθμιση με τους όρους που προτείνει η εργοδοτική πλευρά.

Οι εκπρόσωποι της **εργοδοτικής πλευράς**:

- Υποστήριξαν ότι απέρριψαν την Πρόταση του Μεσολαβητή
  - ο Λόγω της χρονικής διάρκειας της πρότασης (μονοετής)
  - ο Επειδή η δεύτερη δόση της αύξησης αποκλίνει στην Πρόταση από την αντίστοιχη της ΕΓΣΣΕ και
  - ο Επειδή το ποσοστό αύξησης ήταν υψηλό
- Για την τελική ρύθμιση προτείνουν τις πρόνοιες της ΕΓΣΣΕ 2004-2005 για το έτος 2004.

ιβ. Τα διαθέσιμα δεδομένα για τη διάρθρωση, την κατάσταση και τις προοπτικές του κλάδου του Εμπορίου, όπως αυτά προκύπτουν από:

1. Την «Ετήσια έκθεση Ελληνικού Εμπορίου 2003» (ΕΣΕΕ, Μάρτιος 2004), ιδιαίτερα δε τις βασικές διαπιστώσεις της για:

- τη σοβαρή υστέρηση της πραγματικής σύγκλισης της ελληνικής οικονομίας, ακόμα και σε σχέση με την περίοδο 1975-1980, με κριτήριο το κατά κεφαλήν εισόδημα.
- Τη συνεχή αυξητική πορεία του όγκου των λιανικών πωλήσεων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε, με τη χώρα μας να εμφανίζει σημαντικά

υψηλότερους ρυθμούς αύξησης των πωλήσεων μέχρι το 2000 και μικρότερη επιβράδυνση των αυξητικών ρυθμών, σε σχέση με την Ε.Ε, κατά το επόμενο διάστημα.

- τη συμμετοχή του Εμπορίου στο σύνολο του πραγματοποιούμενου στη χώρα κύκλου εργασιών (52%), στον αριθμό επιχειρήσεων (45%), εργοδοτών (25%), αυτοαπασχολούμενων (21,5%) και μισθωτών (13,8%).
- τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του ελληνικού εμπορίου, το οποίο ακολουθεί σημαντικά διαφορετικές ταχύτητες ανάλογα με τον υποκλάδο (χονδρική, λιανική, εμπορία αυτοκινήτων κλπ), το είδος και το μέγεθος της επιχείρησης. Στην Ελλάδα λειτουργούν 232.124 εμπορικές επιχειρήσεις, το 95% των οποίων είναι ατομικές και ΟΕ, ενώ μόνο 5% είναι ΑΕ και ΕΠΕ.
- τη σημασία του Εμπορίου στη συνολική οικονομική δραστηριότητα και στη δημιουργία μισθωτής και μη μισθωτής απασχόλησης (+111.000 άτομα στο διάστημα 1993-2003), με αποτέλεσμα να αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Στο διάστημα 1995-2000 (και παρά τις συνθήκες «δημογραφικές» εξελίξεις /άνοιγμα και κλείσιμο επιχειρήσεων), ο αριθμός επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 21%, ο δε κύκλος εργασιών κατά 58,4%, με επιδόσεις σαφώς ανώτερες της μεταποίησης, όχι όμως και των κατασκευών ή των ξενοδοχείων.
- τη σημασία πρωτευόντως του λιανικού (68,4%) και δευτερευόντως του χονδρικού εμπορίου (16,4%) στη δραστηριότητα και στο σύνολο της απασχόλησης του κλάδου. Στο σύνολο της απασχόλησης, οι μισθωτοί που ενδιαφέρουν την παρούσα ρύθμιση αποτελούν το 48,5%, εργοδότες είναι το 10,5%, οι δε λοιποί είναι κατά 31,2% αυτοαπασχολούμενοι και κατά 9,6% συμβοηθούντα μέλη.
- τη σαφή βελτίωση της κερδοφορίας των ελληνικών εμπορικών ΑΕ και ΕΠΕ, με αύξηση πωλήσεων 6,9% (11,7% στο λιανικό εμπόριο), βελτίωση μικτών κερδών 10,2% και βελτίωση ποσοστού μικτού κέρδους από 18,9% σε 19,5%, καθαρού από 2,8% σε 3,1% καθώς και αύξηση λειτουργικών κερδών 12,1% το 2002. Οι ΑΕ και ΕΠΕ έχουν σαφώς καλύτερες επιδόσεις σε σύγκριση με τις ατομικές και ΟΕ, 40% των οποίων (βάσει δείγματος της ΕΣΕΕ) παρουσίαζαν κάμψη πωλήσεων το 2002, ενώ 25% πέτυχαν, αντίθετα, σημαντική αύξηση της κερδοφορίας κατά το ίδιο έτος.
- Την επαγγελματική διάρθρωση της απασχόλησης στο Εμπόριο, με επικρατούντα τα επαγγέλματα των πωλητών (36,2%), των στελεχών-

διευθυνόντων (32%), των μηχανικών-εφαρμοστών (8%) και των υπαλλήλων Γραφείου (6,4%).

- την εξέλιξη των κατωτάτων νομίμων αποδοχών στον κλάδο με τις αυξήσεις των ΚΣΣΕ σε ονομαστικούς και σε πραγματικούς όρους στο διάστημα 1993-2003.
- τις συγκρίσεις του μέσου κόστους εργασίας στο Εμπόριο στην Ελλάδα και στην Ε.Ε-14 (10,40 μέσο ωριαίο κόστος στην Ελλάδα, έναντι 22,19 στην Ε.Ε και 3,47 στις υποψήφιες χώρες),
- τις διαφορές στις μηνιαίες ώρες εργασίας (μ.ο. 152 ώρες στην Ελλάδα, έναντι 145 μ.ο. Ε.Ε αλλά 154 ώρες στις υποψήφιες χώρες), καθώς και
- τις απόψεις της ΕΣΣΕ για τις προϋποθέσεις της σύγκλισης με τις πλέον ανεπτυγμένες χώρες της Ε.Ε (να λαμβάνονται υπ' όψιν και οι διαφορές στην παραγωγικότητα – συμπεριλαμβανομένης και αυτής των αυτοαπασχολουμένων- και να τηρείται αναλογία αυτών, αναλογία που κατά την ΕΣΣΕ τηρείται, κατά προσέγγιση, και σήμερα).

2. Την πρόσφατη έρευνα της ΕΣΣΕ για «την κίνηση της αγοράς κατά την περίοδο των θερινών εκπτώσεων 2004 στις ολυμπιακές πόλεις» (τηλεφωνική, σε δείγμα 400 καταστημάτων στις 5 Ολυμπιακές πόλεις), από την οποία ενδεικτικώς προκύπτει ότι 10% των εμπόρων του δείγματος δήλωσαν ικανοποιημένοι από την εξέλιξη του τζίρου τους, 55% δήλωσαν ότι η κίνηση κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα με πέρυσι και 35% ότι ο τζίρος ήταν χαμηλότερος των προσδοκιών τους και κινήθηκε σε επίπεδα χαμηλότερα του 2003.

Παρά τη μερική διάψευση των αυξημένων προσδοκιών του κλάδου για τις πωλήσεις του 2004, λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, δεν φαίνεται να προκύπτει, από την ως άνω έρευνα, πτώση του τζίρου της πλειοψηφίας των επιχειρήσεων του δείγματος σε σχέση με πέρυσι, που επίσης ήταν θετική χρονιά, όπως προκύπτει και από άλλες πηγές (Βλ. Έκθεση Τραπεζής Ελλάδος, στη συνέχεια).

3. Την Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το έτος 2003 (Αθήνα, 29-4-2004), στην οποία τονίζεται η σημαντική αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης (σελ. 100-104) και του όγκου των λιανικών πωλήσεων κατά 7,8% (+12,4% για τα μεγάλα καταστήματα τροφίμων και +8,9% για τα πολυκαταστήματα) το 2003, κυρίως λόγω της αύξησης του διαθέσιμου πραγματικού εισοδήματος των νοικοκυριών, αλλά και των καταναλωτικών δανείων (+27,2% το Δεκ. 2003). Επίσης, στη σελ. 174 της έκθεσής του, ο

Διοικητής της ΤτΕ σημειώνει ότι «όπως και τα προηγούμενα έτη, οι εμπορικές επιχειρήσεις εμφάνισαν ικανοποιητικά αποτελέσματα. Οι πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 9,8% το 2003, ενώ η αύξηση των κερδών έφτασε το 51%, με αποτέλεσμα το περιθώριο κέρδους από 3,5% να ανέλθει στο 4,8%. Η εικόνα δεν μεταβάλλεται εάν δεν ληφθούν υπόψη τα έκτακτα έξοδα-έσοδα (η αύξηση των κερδών είναι 43,4%)».

4. Την πρόσφατη έρευνα του EIRO (European Industrial Relations Observatory - Dublin) για τη διάρθρωση και τις εργασιακές σχέσεις στον κλάδο του Λιανικού Εμπορίου στην Ευρώπη, καθώς και την αντίστοιχη εθνική εισήγηση για την Ελλάδα, από το αντίστοιχο Παρατηρητήριο που εδρεύει στο ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. Στο τελευταίο επισημαίνονται οι τάσεις για περισσότερη ευελιξία στον κλάδο στη χώρα μας. Παρά το γεγονός ότι το Εμπόριο δεν εμφανίζει υψηλότερα του εθνικού μέσου όρου ποσοστά «επίσημων» μορφών εργασιακής ευελιξίας, όπως μερική απασχόληση και συμβάσεις ορισμένου χρόνου, επισημαίνεται σοβαρό πρόβλημα τήρησης των συλλογικών συμβάσεων και της εργατικής νομοθεσίας, σε μεγάλο φάσμα των εμπορικών επιχειρήσεων που απασχολούν μισθωτούς, δηλαδή ανάπτυξη μορφών «γκρίζας-άτυπης ευελιξίας» σε ένα κομμάτι του κλάδου.

5. Την Ενδιάμεση Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη Νομισματική πολιτική (Αθήνα, Οκτώβριος 2004), ειδικά δε την ανάλυση για:

- την εξέλιξη των τιμών (σελ. 50) και τα προβλήματα στους όρους ανταγωνισμού,
- την αύξηση τιμών, που κατά τον Διοικητή της ΤτΕ παραμένει σταθερά μεγαλύτερη από τη δικαιολογημένη αύξηση του κόστους (σελ. 55),
- τη συνέχιση της διεύρυνσης των περιθωρίων κέρδους, ιδιαίτερα στη διαμόρφωση των τιμών καταναλωτή (σελ. 56). Ειδικά για το θέμα αυτό (σημ. 15, ίδια σελίδα) επισημαίνεται ότι «σαφής ήταν η αύξηση των περιθωρίων κέρδους στους κλάδους χονδρικού και λιανικού εμπορίου, πληροφορικής, εστιατορίων, επίπλων, εκδόσεων-εκτυπώσεων και μεταλλουργίας», σημειώνοντας ωστόσο ότι τα στοιχεία του δείγματος «δεν είναι κατ' ανάγκη αντιπροσωπευτικά».
- τη νέα ισχυρή άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης το 2004 (σελ. 63) πάνω από 4%, με αύξηση του όγκου πωλήσεων λιανικής (αγαθών, πλην αυτοκινήτων) κατά 5,2% τους πρώτους 7 μήνες του έτους (έναντι 4,6% που σημειώθηκε ολόκληρο το 2003), ενώ η αξία τους αυξήθηκε κατά 7,3% στο ίδιο διάστημα (σελ. 65).

- Κατά τον Διοικητή της ΤτΕ, το Εμπόριο αποτελεί πλέον τον 3^ο πλέον δυναμικό κλάδο της οικονομίας, μετά τις κατασκευές και τις χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (σελ. 165).

ιγ. Τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις και ιδίως τις προβλέψεις του Εθνικού Αναθεωρημένου Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (+ 4,2%), της παραγωγικότητας της εργασίας (+ 2,5%) και του Δ.Τ.Κ. σε μέσα επίπεδα (3,4%) κατά το έτος 2004.

ιδ. Ότι, με βάση τον πίνακα που ακολουθεί, στο διάστημα 1999-2003 οι αυξήσεις στους βασικούς μισθούς των υπαγομένων στην παρούσα μισθωτών δεν κινήθηκαν σε επίπεδα χαμηλότερα των αντίστοιχων αυξήσεων των ΕΓΣΣΕ. Αντίθετα οι συμφωνημένες με ΕΚΣΣΕ αυξήσεις κατά κανόνα υπερέβαιναν τις αντίστοιχες της ΕΓΣΣΕ , σε ποσοστά 0,4-0,6% κατ' έτος.

ΕΤΟΣ	Αυξήσεις Β.Μ. στις ΚΣΣΕ Εμπορίου	Αυξήσεις ΕΓΣΣΕ (με διορθωτικό)
1999 ΕΚΣΣΕ	2% από 1-1-1999 και 1,7% από 1-7-1999	0,4%+1,4%+1,4%=3,2%
2000 (ΔΑ)	2,7% από 22-2-2000 και 1,7% από 1-7-2000	0,7%+2%+1,5%=4,2%
2001 ΕΚΣΣΕ	2% από 1-1-2001 και 1,8% από 1-7-2001	1,8%+1,5%=3,2%
2002 (Διετής ΕΚΣΣΕ)	3% από 1-1-2002 και 2,9% από 1-7-2002	1,1%+2,5%+1,8%=5,4%
2003 (2 ^ο έτος)	0,3+ 4% = 4,3% από 1-1- 2003	0,3%+3,9% = 4,2% από 1-1-2003

Σύμφωνα με την ετήσια Έκθεση για την Απασχόληση του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (έτους 2004), σελ. 117, στο διάστημα από το 1999-2003 τα ελάχιστα κατώτατα της ΕΓΣΣΕ αυξήθηκαν, σε πραγματικούς όρους, κατά +0,9% το 1999 +0,97% το 2000, μειώθηκαν κατά -0,09% το 2001, αυξήθηκαν +1,68% το 2002 και +1,58% το 2003. Σωρευτικά προκύπτει πραγματική αύξηση 5,04% για τα κατώτατα της ΕΓΣΣΕ. Η αθροιστική πραγματική αύξηση για τους μισθωτούς της παρούσας είναι, στο ίδιο διάστημα, κατά περίπου 2 ποσοστιαίες μονάδες μεγαλύτερη, διότι δεν αντιστοιχεί μόνο στην ελάχιστη συμμετοχή των εν λόγω εργαζομένων στην αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ (εθνικής παραγωγικότητας), όπως την ορίζουν τα συμβαλλόμενα μέρη

στην ΕΓΣΣΕ, αλλά και στο μερίδιο που κλαδικά συμφωνείται ότι τους αναλογεί, έναντι των επιδόσεων ενός από τους πλέον δυναμικούς κλάδους της εθνικής οικονομίας.

ιε. Τη μελέτη του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ «Η Ελληνική Οικονομία και η Απασχόληση, Ετήσια Έκθεση 2004», (Αύγουστος 2004) και ιδιαίτερα τα δεδομένα που παρατίθενται και την ανάλυση για την **πραγματική σύγκλιση** (σελ. 98-100), σύμφωνα με τα οποία:

- οι μέσοι ελληνικοί μισθοί, εκφρασμένοι σε ισοδύναμα αγοραστικής δύναμης, αντιστοιχούν στο 83% του μέσου όρου Ε.Ε-15, ενώ η παραγωγικότητα (κατά κεφαλήν ΑΕΠ) ανέρχεται στο 88% του μέσου όρου Ε.Ε.
- για να μην επιδεινωθεί και για να μείνει τουλάχιστον σταθερή η παραπάνω απόκλιση κατά το έτος 2004, πρέπει η πραγματική αύξηση των αμοιβών να είναι τουλάχιστον 1,9%. Αυτό ισχύει, κατά το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, διότι η μέση πραγματική αύξηση των αμοιβών εργασίας στην Ε.Ε.-15 αναμένεται (με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Κομισιόν) να είναι 1,2%, η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας +2,3% στην Ελλάδα και +1,6% στην Ε.Ε.-15 αντίστοιχα.
- σύμφωνα με τον τύπο «σταθερής απόκλισης», οι αυξήσεις των μέσων πραγματικών μισθών στην Ελλάδα πρέπει να ισούνται με τις αυξήσεις των μέσων πραγματικών μισθών στην Ε.Ε-15, συν τη διαφορά αύξησης της μέσης παραγωγικότητας Ελλάδας/ΕΕ.
- κατά συνέπεια, με βάση την παραπάνω ανάλυση και χωρίς καμιά βελτίωση σε όρους εισοδηματικής σύγκλισης, οι ελάχιστες πραγματικές αυξήσεις στη χώρα θα πρέπει το 2004 να είναι τουλάχιστον $1,2\% + (2,5^1\% - 1,6\%) = 2,1\%$ (και όχι 3,3%, όπως υπολογίζει, με την ίδια μέθοδο αλλά με παλαιότερα στοιχεία, στην τεκμηρίωση –Παράρτημα της Πρόσκλησής της, η ΟΙΥΕ). Με πρόβλεψη πληθωρισμού (σε μέσα επίπεδα) 3,4% για το 2004 και χωρίς πρόσθετη προσαύξηση σύγκλισης, προκύπτει ελάχιστη ονομαστική αύξηση 5,5%. Εάν σε αυτήν προστεθεί επιπλέον 1-1,1% για πραγματική σύγκλιση, τότε οι ονομαστικές αυξήσεις έτους 2004 θα πρέπει να κυμαίνονται κοντά στο 6,5%, δηλ. στα επίπεδα αθροιστικών αυξήσεων, στα οποία έχουν κινηθεί πολλές σημαντικές ΣΣΕ και ΔΑ κατά το τρέχον έτος.

---

¹ Πιο πρόσφατη πρόβλεψη, σύμφωνα με το σημείο **(ιγ)**, ανωτέρω

ιστ. Ότι, ελλείπει ρητής προς τούτο συμφωνίας των μερών, δεν κατέστη δυνατόν η νέα ρύθμιση να έχει διετή διάρκεια. Η μη συμφωνία της εργατικής πλευράς στην αντίστοιχη πρόταση των εργοδοτικών οργανώσεων, με τους όρους που αυτή ετέθη στην τελική της μορφή και παρά το ότι μια διετής σύμβαση εξυπηρετεί λειτουργικά το σχεδιασμό κόστους των επιχειρήσεων, δεν συνιστά πάντως αντικειμενικό λόγο τεκμηρίωσης της σημαντικής περικοπής των τελικών προτάσεων της εργοδοτικής πλευράς για τις αυξήσεις και τις λοιπές παροχές της υπ' όψιν μονοετούς ρύθμισης, σε σχέση με εκείνες που η ίδια πρότεινε (συμπεριλαμβανομένου σημαντικού ποσοστού για την «πραγματική σύγκλιση»), με στόχο τη σύναψη διετούς ΣΣΕ.

ιζ. Ότι, σχετικά με τη διεκδίκηση της ΟΙΥΕ για την επέκταση του επιδόματος τέκνων και στο 2^ο παιδί, θεωρώ κατ' αρχήν εύλογο η ρύθμιση ενός τόσο σημαντικού από άποψη κόστους και κοινωνικής μέριμνας θέματος, να προκύψει από συμφωνία των μερών. Η ικανοποίηση αυτού του αιτήματος, εάν γινόταν αποδεκτό από την εργοδοτική πλευρά, θα μπορούσε να είχε οδηγήσει τα μέρη στη σύναψη διετούς ΣΣΕ.

ιη. Ότι, αντίθετα, οι προταθείσες από το Μεσολαβητή ρυθμίσεις για τους λογιστές, τους πωλητές κρέατος και τις καθαρίστριες, αφορούν σχετικά ολιγάριθμες κατηγορίες επί του συνόλου των υπαγομένων στην παρούσα μισθωτών, οι οποίες απασχολούνται κυρίως από μεγαλύτερες και πιο οργανωμένες επιχειρήσεις του κλάδου, που θα έχουν και τη δυνατότητα να χορηγήσουν τις αντίστοιχες βελτιωμένες παροχές.

ιθ. Ότι οι απευθείας διαπραγματεύσεις των μερών για την υπ' όψιν νέα κλαδική ρύθμιση καθυστέρησαν υπέρμετρα, αλλά δεν θα είναι εφικτό, για πολλές από τις μικρότερες επιχειρήσεις του κλάδου, να υιοθετηθεί διαφορετική χρονική κλιμάκωση των αυξήσεων της παρούσας, από τις δόσεις (1.1.2004 και 1.9.2004) που συμφωνήθηκαν με την ΕΓΣΣΕ, τις οποίες ακολούθησαν οι περισσότερες ΕΚΣΣΕ και Δ.Α. κατά το τρέχον έτος.

ιι. Ότι, από όλα τα παραπάνω, από τα πρακτικά και τα υλικά των οικείων φακέλων Μεσολάβησης και Διαιτησίας, από τα επιχειρήματα, αλλά και από τις γενικότερες προτάσεις και αντιπροτάσεις των παρισταμένων μερών κατά τη διαδικασία της Διαιτησίας, προέκυψε ότι **συντρέχουν λόγοι μερικής τροποποίησης των μισθολογικών ρυθμίσεων της Πρότασης Μεσολαβητή.**

ικ. Ότι οι διατάξεις των ΕΓΣΣΕ, όπως εκάστοτε ισχύουν, καταλαμβάνουν υποχρεωτικά, ως ελάχιστα δικαιώματα, και τους υπαγόμενους στην παρούσα μισθωτούς, δυνάμει του άρθρου 8 παρ. 1 ν. 1876/90.

ια. Τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων συναφών επαγγελμάτων ή κλάδων επιχειρηματικής δραστηριότητας.

ιβ. Ότι είναι σκόπιμο και νόμιμο (άρθρο 9 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 16 παρ. 3 ν. 1876/90 και με την ΑΠ223/2001) η νέα ρύθμιση να έχει ως αφετηρία την 1-1-2004, αφού τόσο από την καταγγελία της προηγούμενης ρύθμισης (17-12-2003), όσο και από τις απευθείας διαπραγματεύσεις και ιδίως από τις προτάσεις και τις αντιπροτάσεις των μερών, προέκυψε ότι τα μέρη είχαν εξαρχής υπ' όψιν την ημερομηνία αυτή, ως κοινή χρονική αφετηρία της νέας ρύθμισης.

Για τους λόγους αυτούς,

επιλύοντας τη συλλογική διαφορά εργασίας που δημιουργήθηκε μεταξύ:

- αφ' ενός της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ελλάδας,

- αφ' ετέρου των εργοδοτικών οργανώσεων:

- **Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ)**
- **Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών και Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ)**
- **Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Σούπερ Μάρκετ Ελλάδος (ΣΕΣΜΕ)**
- **Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Λιανικής Πώλησεως Ελλάδος (ΣΕΛΠΕ),**

και η οποία αφορά στους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις εμπορικές επιχειρήσεις όλης της χώρας

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΟΥ ΕΧΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

A. Η παρούσα Απόφαση αφορά τους εργαζόμενους που απασχολούνται στις ακόλουθες εμπορικές επιχειρήσεις όλης της χώρας:

α) Εμπορικά καταστήματα χονδρικής και λιανικής πώλησης

β) Σούπερ Μάρκετς και καταστήματα τροφίμων

γ) καταστήματα ζαχαροπλασטיών και συναφών με τα ζαχαροπλαστικά εμπορικών δραστηριοτήτων

δ) καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης τσιγάρων

B. και έχουν τις ακόλουθες ειδικότητες:

1. Πωλητές. (Στο προσωπικό πώλησης των σούπερ-μάρκετ περιλαμβάνονται και οι πωλητές-πωλήτριες προϊόντων κρέατος, πουλερικών, τυροκομικών-αλλαντικών, οπωρολαχανικών, ιχθυοπωλείου, ειδών ένδυσης, οικιακού εξοπλισμού, ειδών εξοχής κλπ).

2. Γραμματείς προϊσταμένων
3. Προσωπικό Γραφείου (Υπάλληλοι γραφείου, Αποθηκάριοι, Εισπράκτορες, Κλητήρες)
4. Λογιστές και Βοηθοί Λογιστές.
5. Καθαριστές - Καθαρίστριες
6. Φύλακες - Νυκτοφύλακες - Θυρωροί.
7. Οδηγοί Φορτηγών Αυτοκινήτων και αυτοκινήτων μεταφοράς προσωπικού επιχειρήσεων
8. Προσωπικό Η/Υ (προγραμματιστές, αναλυτές, χειριστές,)

Επίσης στην παρούσα εντάσσονται οι ειδικότητες:

1. Εργατοτεχνίτες με τους όρους που προβλέπει η ΕΓΣΣΕ και με τη διευκρίνιση ότι χορηγούνται σε αυτούς, οι εκάστοτε αυξήσεις και τα επιδόματα της παρούσας.
2. Διακοσμητές - τρεις με τους όρους της Δ.Α. 21/97.

Γ. Η παρούσα ισχύει για όλους τους εργαζόμενους οι οποίοι είναι μέλη πρωτοβάθμιων σωματείων που ανήκουν στη δύναμη της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Υπαλλήλων (ΟΙΥΕ). Η ιδιότητα του μέλους πιστοποιείται με την προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης που εκδίδεται από τις πρωτοβάθμιες οργανώσεις για λογαριασμό της ΟΙΥΕ.

Άρθρο 2

Κατώτατα Όρια Αποδοχών

2.1. Οι βασικοί μισθοί και τα ημερομίσθια των υπαγομένων στην παρούσα Απόφαση μισθωτών, όπως έχουν διαμορφωθεί στις 31.12.2003, με βάση την από 19/7/2002 κλαδική ΣΣΕ, αυξάνονται από την 1.1.2004 κατά ποσοστό **4%**.

2.2. Στη συνέχεια, όπως οι παραπάνω βασικοί μισθοί και ημερομίσθια διαμορφώνονται στις 31.8.2004, με την αύξηση της παραγρ. 2.1. ανωτέρω, αυξάνονται περαιτέρω κατά ποσοστό **2,6%** από την 1.9.2004.

Άρθρο 3

Επίδομα Ισολογισμού

Το επίδομα Ισολογισμού που χορηγείται στους λογιστές και βοηθούς λογιστές οι οποίοι εργάζονται σε επιχειρήσεις του άρθρου 1 της παρούσας, ορίζεται σε ποσοστό 70% και υπολογίζεται στο σύνολο των νομίμων αποδοχών που δικαιούται ο μισθωτός.

Άρθρο 4

Επίδομα Ειδικών Συνθηκών Εργασίας Πωλητών Κρέατος

Στους πωλητές κρέατος που υπάγονται στην παρούσα και από τη φύση της εργασίας τους μπαίνουν και βγαίνουν σε ψυκτικούς θαλάμους κρεάτων, χορηγείται επίδομα

ειδικών συνθηκών εργασίας σε ποσοστό 5% επί του εκάστοτε βασικού τους μισθού, όπως αυτός διαμορφώνεται κάθε φορά με βάση τα χρόνια υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας.

Άρθρο 5

Επίδομα Ανθυγιεινής Εργασίας Καθαριστών-Καθαριστριών

Το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας που χορηγείται στους καθαριστές-καθαρίστριες που υπάγονται στην παρούσα, ορίζεται σε ποσοστό 6% υπολογιζόμενο επί των βασικών τους ημερομισθίων, όπως αυτά διαμορφώνονται κάθε φορά με βάση τα χρόνια υπηρεσίας ή προϋπηρεσίας τους.

Άρθρο 6

Ρυθμίσεις ΕΓΣΣΕ 2004-2005

Για τους εργαζόμενους που καλύπτει η παρούσα ισχύουν και όλες οι θεσμικές ρυθμίσεις που προβλέπονται από την ΕΓΣΣΕ 2004-2005 και των προηγούμενων αυτής, στο βαθμό που είναι ευνοϊκότερες από τις ήδη ισχύουσες.

Άρθρο 7

Τελικές Διατάξεις

Οι διατάξεις προηγούμενων Σ.Σ.Ε. και ΔΑ του κλάδου και των επιμέρους ειδικοτήτων που δεν τροποποιούνται ρητά με την παρούσα, εξακολουθούν να ισχύουν.

Ευνοϊκότεροι ατομικοί όροι εργασίας, ανώτερες αποδοχές και γενικά ευνοϊκότεροι όροι εργασίας που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία (νόμοι, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις), όροι συλλογικών ρυθμίσεων (συλλογικές συμβάσεις και διαιτητικές αποφάσεις), καθώς και κανονισμοί εργασίας, επιχειρησιακή συνήθεια, έθιμα κλπ δεν θίγονται και εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας Απόφασης αρχίζει από την 1.1.2004.

Ημερομηνία Κατάθεσης: 8 Νοεμβρίου 2004

Η ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ

Βασιλική Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ